

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά»

COM(2012) 238 final

(2012/C 351/16)

Εισηγητής: ο κ. McDONOGH

Στις 15 Ιουνίου και στις 25 Ιουνίου 2012, αντιστοίχως, και σύμφωνα με τα άρθρα 114 και 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισαν να ζητήσουν γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά

COM (2012) 238 final.

Το ειδικευμένο τμήμα «Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές, κοινωνία των πληροφοριών», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΕΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 6 Σεπτεμβρίου 2012.

Κατά την 483η σύνοδο ολομέλειάς της, της 18ης και 19ης Σεπτεμβρίου (συνεδρίαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2012), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 144 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 8 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα τη θέσπιση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά. Η πρόταση αποσκοπεί στην ενίσχυση της ενιαίας αγοράς στην ΕΕ καλλιεργώντας σχέσεις εμπιστοσύνης και διευκολύνοντας τις ασφαλείς και απρόσκοπτες ηλεκτρονικές συναλλαγές πέραν των εθνικών συνόρων.

1.2 Η ΕΟΚΕ τάσσεται σαφώς υπέρ της προόδου της ενιαίας αγοράς και πιστεύει ότι, χάρη στον εν λόγω κανονισμό, θα καταστούν πιο αποτελεσματικές οι δημόσιες και ιδιωτικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες, το ηλε-επιχειρείν και το ηλεκτρονικό εμπόριο στην ΕΕ προς όφελος τόσο των Ευρωπαίων πολιτών που εργάζονται ή σπουδάζουν σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, όσο και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που επεκτείνονται πέραν των εθνικών συνόρων.

1.3 Η ΕΟΚΕ κρίνει θετική την τεχνολογικά ουδέτερη και φιλική προς την καινοτομία διάσταση της πρότασης κανονισμού.

1.4 Εντούτοις, είναι της άποψης ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα έπρεπε να είχε εμβαδύνει ακόμα περισσότερο εισηγούμενη την ανάπτυξη *de facto* και *de jure* ηλεκτρονικής ταυτοποίησης για ορισμένες υπηρεσίες.

1.5 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι οι ρυθμίσεις για την έκδοση ταυτοτήτων εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των κρατών μελών και σέβεται τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας· ωστόσο προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει με ποιο τρόπο θα μπορούσε να εκδίδεται μια ενιαία ευρωπαϊκή ηλεκτρονική ταυτότητα, η οποία θα μπορεί να χορηγείται προαιρετικά σε όλους τους πολίτες της ΕΕ. Ένα ευρωπαϊκό σύστημα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης ανοικτό σε όλους τους πολίτες της ΕΕ, εκτιμάται ότι θα

διευκολύνει την υλοποίηση μιας πραγματικά ενιαίας αγοράς αγαθών και υπηρεσιών, παρέχοντας ουσιαστικά οφέλη και υπηρεσίες όπως αποτελεσματικότερη προστασία από απάτες, μεγαλύτερη εμπιστοσύνη μεταξύ των οικονομικών παραγόντων, χαμηλότερο κόστος παροχής υπηρεσιών, καθώς και υψηλότερο επίπεδο υπηρεσιών και προστασίας του πολίτη.

1.6 Η ΕΟΚΕ προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δημιουργήσει τις προδιαγραφές μιας ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, ανάλογες με αυτές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ταυτοποίησης (CEN). Με τις προδιαγραφές μιας ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής ταυτοποίησης θα ορίζονται τόσο οι σχετικές παράμετροι και θα δίνεται έμφαση στην εναρμόνιση των διαφόρων συστημάτων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, όσο και ένα πρότυπο για τυχόν νέα τέτοια συστήματα που θα μπορούσαν να καθιερωθούν εκεί όπου προς το παρόν δεν υφίσταται κανένα.

1.7 Η ΕΟΚΕ συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει επίσης με ποιο τρόπο θα μπορούσε να καθιερωθεί μια ενιαία ευρωπαϊκή ηλεκτρονική ταυτότητα, η οποία θα χορηγείται προαιρετικά σε όλους τους πολίτες της ΕΕ, εγκαθιδρύοντας ένα βασικό σύστημα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης – με την πιστοποίηση της ΕΕ – για ένα περιορισμένο σύνολο καταναλωτικών συναλλαγών ηλεκτρονικού εμπορίου.

1.8 Καθότι προς το παρόν σε κανένα από τα 27 κράτη μέλη δεν υπάρχουν επαρκώς ανεπτυγμένα εθνικά συστήματα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης για τις επιχειρήσεις (ως νομικά πρόσωπα), η ΕΟΚΕ – με σεβασμό πάντα προς τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας – θεωρεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να προκρίνει την ταχεία καθιέρωση ενός προαιρετικού συστήματος ηλεκτρονικής ταυτοποίησης ενωσιακής κλίμακας για τα νομικά πρόσωπα. Το σύστημα αυτό θα περιλαμβάνει μια δέσμη παραμέτρων για όλες τις επιχειρήσεις στην ΕΕ.

1.9 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις σχετικές με τη γνησιότητα των ιστοτόπων διατάξεις του προτεινόμενου κανονισμού. Πιστεύει δε ότι η

ταχεία εφαρμογή αυτών των διατάξεων θα συμβάλει στην καλλιέργεια του – αναγκαίου για την παγίωση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς – κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των καταναλωτών και των επιχειρήσεων.

1.10 Η ΕΟΚΕ καλεί επίσης την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για την καθιέρωση ενός ευρωπαϊκού σήματος αξιοπιστίας για τις επιχειρήσεις. Όπως έχει επισημάνει και σε παλαιότερες γνωμοδοτήσεις της, ένα τέτοιο σήμα θα τονώσει σε μεγάλο βαθμό την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στο ηλεκτρονικό εμπόριο πέραν των εθνικών συνόρων.

1.11 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι στην πρόταση κανονισμού έχουν ληφθεί υπόψη οι πολυάριθμες γνωμοδοτήσεις της, όπου αφενός μεν εισηγείται την εναρμόνιση των πέραν των συνόρων ηλεκτρονικών ταυτοτήτων, της ηλεκτρονικής υπογραφής και των υπηρεσιών εμπιστοσύνης, αφετέρου δε εκφράζει τις ανησυχίες της για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των πολιτών στην ασφάλεια και την προστασία του ιδιωτικού τους βίου στο Διαδίκτυο ⁽¹⁾. Η ΕΟΚΕ κρίνει επίσης θετική την προσθήκη στην πρόταση κανονισμού της διάταξης που προβλέπει την ανάληψη της ευθύνης από τα κράτη μέλη για τα συμμετοχικά συστήματά τους.

1.12 Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει λάβει υπόψη τις προσπάθειες για την τεχνική τυποποίηση και την ανάπτυξη της διαδικασίας των προγραμμάτων STORK ⁽²⁾ για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού διαλειτουργικού διαύλου ηλεκτρονικών ταυτοτήτων και την εφαρμογή ενός πρακτικού συστήματος που θα δημιουργήσει μια εσωτερική αγορά ηλεκτρονικών υπογραφών και συναφών ηλεκτρονικών υπηρεσιών εμπιστοσύνης πέραν των εθνικών συνόρων. Η ΕΟΚΕ συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διευκολύνει αυτό το αποφασιστικής σημασίας εγχείρημα και προτίθεται να συμβάλει με οποιονδήποτε αναγκαίο τρόπο στην επίτευξη της υλοποίησής του.

1.13 Η ΕΟΚΕ συνιστά να συνδυαστεί η θέσπιση του προτεινόμενου κανονισμού με μια ενημερωτική εκστρατεία στην οποία θα εξηγηθεί στους απλούς πολίτες πώς λειτουργούν στην πράξη το σύστημα της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και της ηλεκτρονικής υπογραφής και θα τους παρέχονται εγγυήσεις σε τυχόν αμφιβολίες σχετικά με ζητήματα ασφάλειας.

1.14 Καθώς εξελίσσεται η ψηφιακή κοινωνία και παρέχονται διαδικτυακά όλο και περισσότερες σημαντικές δημόσιες υπηρεσίες, η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει πόσο αναγκαίο είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να στηρίζει στρατηγικές που αποσκοπούν στην ψηφιακή ένταξη των πολιτών ανά την ΕΕ.

1.15 Η ΕΟΚΕ ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αφενός να επανεξετάσει τα σημεία του κανονισμού όπου γίνεται λόγος για χρήση πράξεων κατ' εξουσιοδότηση και αφετέρου να διευκρινιστεί γιατί χρειάζεται η εκχώρηση εξουσιών για την εφαρμογή των συναφών άρθρων.

⁽¹⁾ EE C 97 της 28.04.2007, σ. 27-32.

EE C 228 της 22.09.2009, σ. 66-68

EE C 44 της 11.02.2011, σ. 178-181

EE C 54 της 19.02.2011, σ. 58-64

EE C 318 της 29.10.2011, σ. 105-108

EE C 229 της 31.07.2012, σ. 1-6

⁽²⁾ www.eid-stork.eu/.

2. Γενικό πλαίσιο

2.1 Η οδηγία για τις ηλεκτρονικές υπογραφές ισχύει εδώ και 12 έτη. Η οδηγία έχει ορισμένες ελλείψεις (όπως η απουσία ορισμού της απαίτησης εθνικής εποπτείας των παρόχων υπηρεσιών), οι οποίες παρεμποδίζουν τη χρήση ηλεκτρονικών υπογραφών πέραν των εθνικών συνόρων· επίσης η οδηγία δεν καλύπτει αρκετές νέες τεχνολογίες.

2.2 Μολονότι όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ διαθέτουν νομικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές, αυτό διαφέρει και καθιστά εκ των πραγμάτων αδύνατη τη διεξαγωγή ηλεκτρονικών συναλλαγών πέραν των συνόρων. Το ίδιο ισχύει και για υπηρεσίες εμπιστοσύνης όπως οι χρονοσφραγίδες, οι ηλεκτρονικές σφραγίδες, η ηλεκτρονική παράδοση δεδομένων και η πιστοποίηση ιστοτόπων, στις οποίες απουσιάζει η διαλειτουργικότητα σε ενωσιακή κλίμακα. Προς τούτο, στον υπό εξέταση κανονισμό προτείνονται κοινοί κανόνες και μέθοδοι γι' αυτές τις υπηρεσίες.

2.3 Στην πρόταση κανονισμού εντοπίζονται τα εξής τρία βασικά στοιχεία:

i. Αναβαθμίζεται το νομικό πλαίσιο των ηλεκτρονικών υπογραφών αντικαθιστώντας την υφιστάμενη σχετική οδηγία. Για παράδειγμα, προβλέπεται η δυνατότητα υπογραφής μέσω κινητού τηλεφώνου, απαιτείται μεγαλύτερη ευθύνη για λόγους ασφάλειας και προβλέπονται σαφείς και αυστηρότεροι κανόνες για την εποπτεία των ηλεκτρονικών υπογραφών και των συναφών υπηρεσιών.

ii. Μέσω της απαίτησης για την αμοιβαία αναγνώριση των διαφορετικών εθνικών συστημάτων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης (δεν θα πρέπει να συγχέεται με την εναρμόνιση ή τη συγκέντρωση), η πρόταση κανονισμού διευρύνει τις δυνατότητες ή ευκαιρίες της ήδη διαθέσιμης ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, καθιστώντας την ακόμα πιο λειτουργική έναντι κακείνων των εθνικών συνόρων της ΕΕ.

iii. Άλλες υπηρεσίες εμπιστοσύνης έχουν συμπεριληφθεί για πρώτη φορά στην πρόταση κανονισμού, το οποίο σημαίνει ότι θα υπάρχει ένα σαφέστερο νομικό πλαίσιο και περισσότερες ασφαλιστικές δικλίδες μέσω ισχυρών αρχών που θα εποπτεύουν τους παρόχους υπηρεσιών όπως οι ηλεκτρονικές σφραγίδες, οι ηλεκτρονικές χρονοσφραγίδες, τα ηλεκτρονικά έγγραφα, οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής παράδοσης δεδομένων και η πιστοποίηση ιστοτόπων.

2.4 Η πρόταση κανονισμού δεν:

— υποχρεώνει τα κράτη μέλη να καθιερώσουν ή τους πολίτες να αποκτήσουν εθνικές ταυτότητες, ηλεκτρονικές ταυτότητες ή άλλες μορφές ηλεκτρονικής ταυτοποίησης,

— εγκαθιδρύει μια ευρωπαϊκή τράπεζα δεδομένων ηλεκτρονικών ταυτοτήτων ή άλλου τύπου,

— δεν διευκολύνει ούτε επιβάλλει την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με άλλα μέρη.

2.5 Οι υπηρεσίες που εκτιμάται ότι θα ωφεληθούν περισσότερο από την ευρύτερη χρήση ηλεκτρονικών ταυτοτήτων είναι η ηλεκτρονική είσπραξη των φόρων, τα εκπαιδευτικά προγράμματα και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες, οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις και οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες στον τομέα της υγείας.

2.6 Μέσα από τα προγράμματα STORK, στα οποία έλαβαν μέρος τα 17 κράτη μέλη με σκοπό την ανάπτυξη διαλειτουργικών συστημάτων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν αποδείξει ότι είναι εφικτή η αμοιβαία αναγνώριση της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης πέραν των συνόρων.

2.7 Η πρόταση κανονισμού είναι η τελευταία από τις 12 δράσεις που προτείνει η Πράξη για την ενιαία αγορά ⁽³⁾, καθώς και μία από τις προτάσεις του Ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση 2011-2015 ⁽⁴⁾, του Οδικού χάρτη για σταθερότητα και ανάπτυξη ⁽⁵⁾ και του Ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη ⁽⁶⁾.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1 Η δημιουργία μιας ολοκληρωμένης ενιαίας ψηφιακής αγοράς είναι ένα αποφασιστικό βήμα προς την κατεύθυνση της υλοποίησης του Ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη, της επίτευξης της ευημερίας των πολιτών της ΕΕ και της προόδου των επιχειρήσεων της ΕΕ, ιδίως των 21 εκατομμυρίων ΜΜΕ. Σήμερα, 13 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ εργάζονται σε άλλο κράτος μέλος και 150 εκατομμύρια πολίτες πραγματοποιούν ηλεκτρονικές αγορές. Ωστόσο, μόνο το 20 % εξ αυτών αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες από άλλο κράτος μέλος της ΕΕ. Η καθιέρωση εναρμονισμένων και διαλειτουργικών ηλεκτρονικών ταυτοτήτων ενωσιακής εμβέλειας, ηλεκτρονικών υπογραφών και υπηρεσιών εμπιστοσύνης (συμπεριλαμβανομένης της πιστοποίησης ιστοτόπων, των χρονοσφραγίδων και των ηλεκτρονικών σφραγίδων) είναι μέτρα αποφασιστικής σημασίας για την πρόοδο της ενιαίας ψηφιακής αγοράς.

3.2 Είναι σημαντικό να προαχθεί η διαδικασία των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων προς όφελος της αποτελεσματικότητας, της διαφάνειας και του ανταγωνισμού. Προς το παρόν, η εφαρμογή των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων είναι αργή, δεδομένου ότι μόλις το 5 % των ενωσιακών διαδικασιών δημόσιων συμβάσεων επιδέχεται ηλεκτρονική επεξεργασία.

3.3 Δυστυχώς, ελλείψει ενός μοναδικού ευρωπαϊκού συστήματος καρτών ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, έχουν προκύψει πολυάριθμα και πολλαπλά εθνικά συστήματα. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι η πολιτική που εισηγείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην υπό εξέταση πρόταση κανονισμού για τη διευκόλυνση της εγκαθίδρυσης μιας ολοκληρωμένης ενιαίας ψηφιακής αγοράς μέχρι το 2015 ⁽⁷⁾ συνδέεται με την αμοιβαία νομική αναγνώριση των διαφόρων κοινοποιημένων εθνικών συστημάτων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και τη δημιουργία τεχνικής διαλειτουργικότητας όλων των κοινοποιημένων συστημάτων.

3.4 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει την εξέλιξη της πρότασης κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με βάση την οδηγία για τις ηλεκτρονικές υπογραφές ⁽⁸⁾ σε μια προσπάθεια να διασφαλιστεί ότι τόσο οι πολίτες όσο και τα κράτη μέλη θα μπορούν να χρησιμοποιούν το δικό τους εθνικό σύστημα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης για να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ με διαθέσιμο σύστημα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης.

3.5 Εντούτοις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι της άποψης ότι η ΕΕ χρειάζεται ένα τυποποιημένο σύστημα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης για όλους τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της και διαπιστώνει ότι, δυστυχώς, η πρόταση κανονισμού δεν προβλέπει την ανάπτυξη ενός κοινού συστήματος ηλεκτρονικής ταυτοποίησης. Μολονότι,

σύμφωνα με την πρόταση κανονισμού, τα κράτη μέλη θα οφείλουν να αποδέχονται όλα τα κοινοποιημένα βάσει του κανονισμού εθνικά συστήματα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, θα επιτρέπεται στα κράτη μέλη να αποφασίζουν εάν θα κοινοποιούν ή όχι τα εθνικά τους συστήματα. Επίσης γίνονται σεβαστές οι προτιμήσεις όσων κρατών μελών δεν διαθέτουν τέτοια συστήματα.

3.6 Παρά το γεγονός ότι η πρόταση κανονισμού σέβεται την εθνική κυριαρχία και δεν υποχρεώνει τους πολίτες της ΕΕ να έχουν ηλεκτρονική ταυτότητα, θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη τα πλεονεκτήματα ενός πανευρωπαϊκού συστήματος ηλεκτρονικής ταυτοποίησης. Συν τω χρόνω, όσοι πολίτες δεν θα διαθέτουν ηλεκτρονική ταυτότητα θα βρεθούν σε μειονεκτική θέση έναντι των υπολοίπων. Στο όνομα των ίσων ευκαιριών, κάθε πολίτης θα πρέπει να διαθέτει ηλεκτρονική ταυτότητα, την οποία θα μπορεί να χρησιμοποιεί σε όλη την επικράτεια της ΕΕ.

3.7 Η εφαρμογή των συστημάτων διαλειτουργικότητας ανά την ΕΕ είναι καθοριστικός παράγοντας για την επιτυχή πραγματοποίηση απρόσκοπτων ηλεκτρονικών συναλλαγών βάσει της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και της παροχής υπηρεσιών εμπιστοσύνης: πάντως, ακόμα πρέπει να γίνουν πολλά για την υλοποίηση ενός πλήρους ευρωπαϊκού διαλειτουργικού διαύλου ηλεκτρονικής ταυτοποίησης.

3.8 Θα ήταν σκόπιμο να υπάρχει ένα πανευρωπαϊκό ενημερωτικό πρόγραμμα που θα εξηγεί στους πολίτες πώς να χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική ταυτοποίηση, την ηλεκτρονική υπογραφή και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης, έτσι ώστε αυτοί να μπορούν να μεριμνούν κατάλληλα για τη διαδικτυακή τους ασφάλεια και τον ιδιωτικό τους βίο. Η ενημερωτική αυτή εκστρατεία πρέπει να διεξαχθεί με τρόπο ώστε να υπάρχει επικοινωνία με τους πολίτες με διαφορετικές ανάγκες πληροφόρησης και με διαφορετικό βαθμό κατανόησης του ψηφιακού γίγνεσθαι.

3.9 Πολλά άτομα διατηρούν επιφυλάξεις ως προς την ασφάλεια και τον ιδιωτικό τους βίο όταν συναλλάσσονται με εταιρείες παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Αυτές οι επιφυλάξεις γίνονται ακόμα πιο έντονες όταν τα άτομα αυτά δεν κατανοούν τις τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται στην παροχή αυτών των υπηρεσιών και τούτο προκαλεί αχρείαστες αναστολές και αντιδράσεις. Πρέπει συνεπώς οι δημόσιοι φορείς και τα κράτη μέλη να καταβάλλουν περισσότερη προσπάθεια για να εξηγήσουν με ποιο τρόπο προστατεύεται η ασφάλεια και ο ιδιωτικός βίος κατά τη χρήση της τεχνολογίας κοινοποιημένης ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και ηλεκτρονικής υπογραφής. Εν προκειμένω, η ΕΟΚΕ παρατηρεί ότι το προτεινόμενο πρόγραμμα για τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να μην αποκαλύπτονται ή ανταλλάσσονται μη αναγκαία δεδομένα, καθώς και για την αποφυγή υπερσυγκέντρωσης των πληροφοριών.

3.10 Η ΕΟΚΕ έχει ζητήσει σε παλαιότερες γνωμοδοτήσεις της από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις σχετικά με την εφαρμογή ενός προγράμματος πιστοποίησης κλίμακας ΕΕ, ενός ευρωπαϊκού, δηλαδή, *σήματος αξιοπιστίας* για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο Διαδίκτυο. Το ευρωπαϊκό σήμα αξιοπιστίας θα αποτελεί εγγύηση ότι η επιχείρηση στην οποία έχει απονεμηθεί συμμορφώνεται πλήρως με την ενωσιακή νομοθεσία, καθώς και ότι προστατεύονται επαρκώς τα δικαιώματα των καταναλωτών. Ένα τέτοιο σύστημα θα τόνωνε την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

3.11 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι, καθώς η ΕΕ διασυνδέεται ψηφιακά ολοένα και περισσότερο χάρη στην ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης, πρέπει να ληφθεί μέριμνα προκειμένου όλοι οι πολίτες να έχουν πρόσβαση στην τεχνολογία και να διαθέτουν την ικανότητα να ωφελούνται ομοίως από την ψηφιακή επανάσταση. Η ψηφιακή ολοκλήρωση εξακολουθεί να αποτελεί κείμενο

⁽³⁾ COM (2011) 206 final.

⁽⁴⁾ COM (2010) 743 final.

⁽⁵⁾ COM (2011) 669 final.

⁽⁶⁾ COM (2010) 245 final.

⁽⁷⁾ EUCO 2/1/11 και EUCO 52/1/11.

⁽⁸⁾ Οδηγία 1999/93/ΕΚ.

ζήτημα για την ΕΕ, το ένα τέταρτο του πληθυσμού της οποίας δεν έχει χρησιμοποιήσει ποτέ του το Διαδίκτυο· η ηλικία, το φύλο και το μορφωτικό υπόβαθρο παραμένουν εν προκειμένω βασικές πτυχές.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1 Με σεβασμό πάντα προς τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει με ποιο τρόπο θα μπορούσε να καθιερωθεί μια ευρωπαϊκή ηλεκτρονική ταυτότητα για όλους τους πολίτες της ΕΕ. Τούτο θα μπορούσε ίσως να επιτευχθεί αφ' ενός με τον καθορισμό ενός συνόλου παραμέτρων που θα συμπεριλαμβάνονται σε κάθε εθνικό σύστημα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης προκειμένου αυτό να αποκτήσει ενωσιακή διάσταση και αφ' ετέρου διά της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης με την πιστοποίηση της ΕΕ για συγκεκριμένη δέσμη υπηρεσιών. Με αυτόν τον τρόπο οι πολίτες θα μπορούν να αιτούνται προαιρετικά τη χορήγηση ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής ταυτότητας, την οποία θα χρησιμοποιούν όταν δεν θα υπάρχει η δυνατότητα χορήγησης τέτοιας ταυτότητας από το εκάστοτε εθνικό σύστημα.

4.2 Η ΕΟΚΕ προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει επίσης το ενδεχόμενο καθιέρωσης ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής ταυτοποίησης μέσω της εγκαθίδρυσης ενός βασικού συστήματος περιορισμένης ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, με την πιστοποίηση της ΕΕ, για ηλεκτρονικές εμπορικές συναλλαγές με καταναλωτές. Την πιστοποίηση αυτής της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής ταυτοποίησης θα μπορούσε να αναλάβει μια ενωσιακή αρχή που θα παρέχει στους καταναλωτές και στους εμπόρους όλες τις απαιτούμενες εγγυήσεις και ασφάλεια.

4.3 Δεδομένου ότι προς το παρόν δεν υφίστανται σε κανένα από τα 27 κράτη μέλη άρτια ανεπτυγμένα εθνικά συστήματα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης για τις επιχειρήσεις (ως νομικά πρόσωπα), η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να εκμεταλλευτεί την ευκαιρία και να προκρίνει την ταχεία καθιέρωση ενός ευρωπαϊκού συστήματος ηλεκτρονικής ταυτοποίησης για τα νομικά πρόσωπα. Βεβαίως, ο σχεδιασμός αυτού του συστήματος θα πρέπει βεβαίως να γίνει με γνώμονα τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Αν ενεργήσει σε αυτό το χρονικό σημείο, η ΕΕ θα μπορέσει να αποφύγει τα προβλήματα εναρμόνισης που προκαλεί η πληθώρα διαφορετικών εθνικών συστημάτων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης πολιτών, η οποία έχει προκύψει ελλείψει μιας ενιαίας ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής ταυτότητας. Συν τοις άλλοις, η εφαρμογή ενός ευρωπαϊκού συστήματος ηλεκτρονικής ταυτοποίησης νομικών προσώπων θα έχει άμεσα εμπορικά οφέλη για τα 21 εκατομμύρια ΜΜΕ της ΕΕ που επιθυμούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους πέραν των εθνικών συνόρων.

4.4 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι σε 16 από τα 42 άρθρα της πρότασης κανονισμού η εξουσία υιοθέτησης πράξεων κατ' εξουσιοδότηση⁽⁹⁾ εκχωρείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι πράξεις κατ' εξουσιοδότηση χρησιμοποιούνται στη διευκόλυνση της εφαρμογής ορισμένων τεχνικών πτυχών του κανονισμού και στην εξασφάλιση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορισμένης ευελιξίας· εν προκειμένω, όμως, εκφράζονται φόβοι κατάχρησης αυτής της εξουσίας. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τον φόβο μήπως οι ασφαλιστικές δικλείδες χρήσης των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων⁽¹⁰⁾ δεν επαρκούν προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα έχουν ουσιαστικό έλεγχο στον τρόπο με τον οποίο ασκεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αυτές τις αρμοδιότητες, γεγονός που θα είχε επιπτώσεις ως προς την ασφάλεια δικαίου του όλου συστήματος.

Βρυξέλλες, 18 Σεπτεμβρίου 2012.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON

⁽⁹⁾ Άρθρο 290 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
⁽¹⁰⁾ Ασφαλιστικές δικλείδες όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 290 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην κοινή συνεννόηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με τη λειτουργία του άρθρου 290 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.